

Kaderbrief 2018-2021

Inleiding

Veiligheidsregio Fryslân heeft de turbulente beginfase van zijn bestaan achter de rug. Dit biedt tijd en ruimte om langer vooruit te kijken, en minder vatbaar te zijn voor de waan van alledag. Hoe kan de buitengewone expertise die de veiligheidsregio heeft, zo ingezet worden dat Fryslân nog veiliger en nog gezonder wordt?

De toegevoegde waarde van de veiligheidsregio is vanzelfsprekend wanneer het gaat om reactief daadkrachtig handelen bij incidenten. Of het nu gaat om de uitbraak van een infectieziekte, een brand of een crisis: de medewerkers van de veiligheidsregio lossen dit professioneel op. Echter, nog beter voor Fryslân is het wanneer die uitbraak of brand in de kiem gesmoord wordt, en het liefst in zijn geheel voorkomen.

Dit is de strategische reis waar de organisatie voor staat: van reactief handelen naar proactief voorkomen. In deze kaderbrief, en ook die van de komende jaren, is deze verandering van toon te merken. Thema's waar preventief winst mee valt te halen, zoals brandveilig leven en aansluiten bij het sociale domein, krijgen een prominente plek.

Om de inhoudelijke winst te vertalen naar financiële winst is tijd nodig. Het duurt een aantal jaar voordat het investeren in preventie zich financieel uitbetaalt. Door kritisch te blijven op de eigen begroting, bijvoorbeeld door het periodiek uitvoeren van Operatie Stofkam, probeert de veiligheidsregio zoveel mogelijk van deze transitie zelf te bekostigen.

Dit blijkt ook in deze kaderbrief. De grootste uitzettingen, ca 93%, zijn autonome ontwikkelingen, zoals de verschuiving van het Rijksvaccinatieprogramma naar de algemene uitkering en de verhoging van de cao. De autonome ontwikkelingen worden gecompenseerd via het Gemeentefonds. De uitzettingen als gevolg van beleidsmatige ontwikkelingen worden deels gecompenseerd door een voordeel van een half miljoen als gevolg van Operatie Stofkam.

Wel is een winstwaarschuwing op zijn plaats. Operatie Stofkam heeft de laatste lucht uit de begroting gehaald. Uit de jaarrekening 2015 en de tussentijdse rapportage 2016 blijkt dat de trend waarin de veiligheidsregio jaarlijks geld overhield, ten einde is. Terwijl de risico's die kunnen leiden tot een uitzetting van de begroting niet afnemen.

Dit vraagt om richtinggevende keuzes, waarbij de kaderbrief een uitgelezen moment is. De brief bestaat uit drie elementen: de uitkomsten van operatie stofkam, inhoudelijke ontwikkelingen en bijstellingen en tot slot de autonome ontwikkelingen. Zo wil de veiligheidsregio het algemeen bestuur in positie brengen om tot deze keuzes te komen.

Operatie Stofkam

Het algemeen bestuur heeft op 17 maart 2016 de auditcommissie opdracht gegeven om te toetsen in welke mate de begroting betrouwbaar en solide is. Welke posten zijn niet realistisch geraamd? En moet de begroting hierop aangepast worden, of is de afwijking voorlopig acceptabel? De resultaten heeft de auditcommissie op 16 november 2016 gepresenteerd aan het algemeen bestuur, met als besluit dat de uitkomsten opgenomen worden in de kaderbrief.

Het resultaat van Operatie Stofkam is een structurele verlaging van de gemeentelijke bijdrage met € 490.000. Dit getal bestaat uit de volgende componenten:

Treasury

Door de lage marktrente, en doordat niet alle activa met lang vermogen gefinancierd wordt, blijkt dat we minder rente (2,5%) betalen dan begroot (3%). Het budget voor rentelasten kan daarom structureel met € 250.000 worden verlaagd.

Inkoop en aanbesteding

Door drie kleinere productgroepen aan te besteden, is een extra besparing mogelijk van € 30.000, bovenop de al ingecalculerde inkoopvoordelen bij de grote aanbestedingstrajecten.

Aansluiten sociaal domein

Met de ontwikkelingen in het sociale domein is er behoefte aan informatie op lokaal niveau. Insteek is dan ook het leveren van betrouwbare informatie aan de gemeenten op basis van data op wijk- en dorpsniveau. In het organisatieplan van de GGD is rekening gehouden met de personele kosten die dit met zich meebrengt, echter onvoldoende met de benodigde uitvoeringsbudgetten van € 100.000.

Verlengen afschrijvingstermijnen

Voor Operatie Stofkam zijn alle prijzen en afschrijvingstermijnen tegen het licht gehouden. De grootste voordelen zijn te behalen door de afschrijvingstermijn van de dienstauto's en personeelsmaterialenvervoertuigen te verlengen van 7 naar 10 jaar, die van gebouwen van 40 naar 50 jaar en die van de tankautospuiten te verlengen van 15 naar 16 jaar. Totale voordeel is € 450.000.

Onderhoudsvoorziening en energiekosten

Uit het opnieuw schouwen van de gebouwen blijkt dat een structurele uitzetting van € 100.000 nodig is om de gebouwen op het afgesproken niveau 3 van NEN 2767 te houden. Daarnaast blijkt uit een analyse over de afgelopen 2 jaar dat de ramingen voor het energieverbruik niet realistisch zijn ten opzichte van het verbruik in de praktijk. Om dit recht te trekken, is € 40.000 extra nodig.

Onderwerp	Gezondheid	Veiligheid	Beïnvloedbaar?
<i>Aansluiten sociaal domein</i>	-100	0	Ja
<i>Energiekosten</i>	-20	-20	Nee
<i>Onderhoudsvoorziening</i>	0	-100	Nee
<i>Lagere geldrente</i>	50	200	Ja
<i>Verlenging afschrijvingstermijnen</i>	25	425	Ja
<i>Inkoop en aanbesteding</i>	10	20	Ja
Totaal	-35	525	

Dit structurele voordeel van € 490.000 is opgenomen in deze kaderbrief. Nu heeft de auditcommissie niet alleen gekeken naar de financiële afwijking. Ook zijn aandachtspunten waar een beleidskeuze gewenst is in kaart gebracht. Net als risico's die in de toekomst kunnen leiden tot een aanpassing van de begroting. Deze risico's en beleidskeuzes worden in de programma's Gezondheid en Veiligheid hieronder behandeld.

Inhoudelijke ontwikkelingen en bijstellingen

Gezondheid

Vanuit Operatie Stofkam

Inspecties kinderopvang

Naar verwachting wordt per 1 januari 2018 het 'Nieuwe Toezicht' ingevoerd. De gevolgen qua kosten voor het uitvoeren van inspecties volgens het nieuwe toezichtskader zijn nog niet in te schatten. Zodra dit bekend is, volgt er een voorstel. Bij dit voorstel wordt ook de toerekening van kosten voor dit onderdeel aan de gemeenten betrokken. Hoewel het een collectieve taak betreft, vindt toerekening op dit moment plaats op basis van een uurtarief. Dit wijkt af van de gebruikelijke verdeling op basis van inwoneraantal.

Voor de volledigheid zij nog opgemerkt dat op basis van de besluitvorming over Operatie Stofkam in de vergadering van het algemeen bestuur van 16 november de tarieven per 1 januari 2017 zullen worden verhoogd naar wat landelijk gangbaar is. Tevens zal in het eerste halfjaar van 2017 het opvangen van de resterende inkomstenderving aan de orde worden gesteld in de Bestuurscommissie Gezondheid.

Voorstel Auditcommissie om de tweede paragraaf, waarin Operatie Stofkam aan de orde komt, weg te laten zodat dit de leesbaarheid van het stuk ten goede komt.

Stimuleringsprogramma Betrouwbare Publieke Gezondheid

Vanuit haar systeemverantwoordelijkheid voor de publieke gezondheid is het ministerie van WVS het stimuleringsprogramma Betrouwbare Publieke Gezondheid gestart. Landelijk worden zowel de VNG als GGD/GHOR Nederland bij het programma betrokken. Een van de onderdelen van het programma is het ontwikkelen van veldnormen, een traject dat naar verwachting eind 2017 is afgerond en alsdan mogelijk een vervolg krijgt in wettelijke vastlegging. In het kader van dit programma heeft het bureau AEF, op verzoek van de Tweede Kamer, inmiddels alle GGD' en benaderd voor informatie over het takenpakket, het budget en de formatie. Naar verwachting kan in de tweede helft van 2017 een voorstel aan de Bestuurscommissie Gezondheid worden voorgelegd.

Infectieziektebestrijding/medische milieukunde

Op dit moment zijn de huidige normen voor infectieziektebestrijding en medische milieukunde slechts voor 75% ingevuld bij GGD Fryslân. In overeenstemming met het Meerjarenbeleidsplan GGD, alsmede met het oog op het stimuleringsprogramma Betrouwbare Publieke Gezondheid wordt voorgesteld in twee jaarlijkse stappen deze onderdelen op niveau te brengen. Dit betekent voor 2017 een verhoging van de gemeentelijke bijdrage met € 70.000,- en voor 2018 en volgende jaren met € 140.000.

Academisering

Een ander onderdeel van het stimuleringsprogramma betreft het versterken van de capaciteit van GGD' en om de gemeenten te adviseren. Hiervoor wordt een consortium van Academische Werkplaatsen opgericht onder leiding van het RIVM met de verwachting dat de GGD' en daaraan zullen bijdragen. Het financieel risico wordt op dit moment geëvalueerd op €130.000.

De Academische Werkplaats Noord-Nederland wordt eind 2016 geëvalueerd. Op grond daarvan en uiteraard in het licht van bovengenoemde versterking van de adviesrol zal een voorstel over de wijze van continuering worden voorgelegd aan de Bestuurscommissie Gezondheid.

Voorstel van de Auditcommissie om de tekst te herschrijven zodat het eerste en tweede deel beter op elkaar aansluiten.

Jeugdgezondheidszorg

Voor de jeugdgezondheidszorg zijn de taken vastgelegd in het Landelijk Professioneel Kader (LPK), waarvoor uiteraard het wettelijk basispakket uitgangspunt is. Onze organisatie voldoet op dit moment niet volledig aan het landelijk kader. Daarbij zij nog vermeld dat het huidige (landelijke) kader naar verwachting binnenkort wordt herijkt. Het is wenselijk in aansluiting daarop ook het beschikbare budget voor JGZ weer tegen het licht te houden. Een financiële duiding van het voldoen aan het LPK komt op dit moment uit op € 400.000.

Bovendien beschikt de JGZ structureel over weinig 'verandertijd', hetgeen het inspelen op (lokale) ontwikkelingen nagenoeg onmogelijk maakt. Een voorstel ter zake wordt in 2017 voorgelegd aan de Bestuurscommissie Gezondheid.

Aanvullende ontwikkelingen

Rijksvaccinatieprogramma

In juni heeft de organisatie de gemeenten geïnformeerd over het voornemen van de Minister van VWS de wettelijke verankering van het rijksvaccinatieprogramma (RVP) te wijzigen. Om de huidige praktijk zoveel mogelijk te borgen wil de Minister in de Wet publieke gezondheid opnemen dat het Rijk verantwoordelijk blijft voor de inhoud van het programma (welke vaccins worden aangeboden), de aanschaf en distributie van vaccins, de oproep en registratie van kinderen en de voorlichting. Om de koppeling met de JGZ te behouden worden de gemeenten formeel verantwoordelijk voor het feitelijk zetten van de vaccinaties. Daartoe wordt ook in de wet vastgelegd dat het RVP en de JGZ altijd door dezelfde partij uitgevoerd moeten worden. Ook wordt vastgelegd aan welke kwaliteitseisen de uitvoering dient te voldoen. Het voornemen van de Minister betekent dat aan de feitelijke uitvoering van het RVP niets verandert. Wel zal de financiering van de uitvoering veranderen. GGD Fryslân ontvangt thans op basis van het aantal vaccinaties een vergoeding van het Rijk. Na de wetswijziging (per 1 januari 2018) zal de uitvoering door de GGD ten laste komen van de deelnemende gemeenten. De gemeenten ontvangen op basis van de verdeelmaatstaf jongeren extra middelen in het gemeentefonds. Naar verwachting gaat het daarbij om een toevoeging voor Fryslân van € 1,1 miljoen. Overeenkomstig het besluit in de Bestuurscommissie Gezondheid (13 oktober 2016) zal de toevoeging door portefeuillehouders gezondheid van de gemeenten worden geoormdet voor de uitvoering van het RVP zodat geen zorgmiddelen voor algemene uitgaven kunnen worden aangewend. In de lijn daarmee zal de gemeentelijke bijdrage in 2018 structureel met € 1,1 miljoen worden verhoogd. De definitieve toevoeging aan het gemeentefonds wordt hopelijk duidelijk in de decembercirculaire 2016, zo niet dan ontstaat duidelijkheid met de meicirculaire 2017.

Verhoogde instroom asielzoekers

In navolging van het betreffende bestuursakkoord is eind april van dit jaar het Uitwerkingsakkoord Verhoogde asielstroom gesloten tussen het Rijk en de VNG. Eén van de punten die in het uitwerkingsakkoord centraal staat is het inhalen van achterstanden ter vergroting van de kans tot volledige participatie en zelfredzaamheid en ter voorkoming van hoge maatschappelijke kosten in de toekomst. Hiervoor is onder andere extra inzet nodig op het gebied van gezondheid. Ter zake wordt in het uitwerkingsakkoord specifiek ingegaan op gezondheidsbevordering, JGZ en infectieziektebestrijding.

Gelet op de extra opvang stelt het rijk extra middelen beschikbaar aan de gemeenten voor 2016 en 2017. Daarbij wordt uitgegaan van een bedrag van € 4.430 per vergunninghouder. Uit de landelijke berekeningen blijkt dat ruim 8% daarvan bedoeld is voor de taken van de GGD. Op grond van de taakstelling voor huisvesting vergunninghouders door de gemeenten wordt voor 2017 rekening gehouden met een gemeentelijke bijdrage voor deze extra werkzaamheden tussen € 400.000 en € 500.000.

Wanneer de verhoogde instroom van asielzoekers geen verwachte impact heeft op de jaren 2018-2021 dan is het voorstel van de Auditcommissie om deze tekst weg te laten uit de kaderbrief.

Omgevingswet

In de vorige kaderbrief is gewezen op de mogelijke gevolgen van de omgevingswet voor de beleidsadvisering door de GGD. De wet treedt in 2019 in werking maar vraagt nu ook al de nodige inzet van de organisatie. De mogelijkheden voor het bewaken van gezondheid in de ruimtelijke ordening zullen begin 2017 in de Bestuurscommissie Gezondheid aan de orde komen.

Arrestantenzorg

In aansluiting op de vorige kaderbrief moet vermeld worden dat er op dit moment nog steeds geen duidelijkheid is over het vervolg van deze werkzaamheden voor de politie. Het betekent dat de uitkomst nog steeds van invloed kan zijn op de begroting en de totale uitvoering van forensische geneeskunde.

Het voorstel van de Auditcommissie is om in de tekst niet te verwijzen naar een eerdere kaderbrief. Daarnaast kan voor de duidelijkheid aangegeven worden dat het gaat om een aanbesteding en kan de eventuele impact op de forensische kosten toegevoegd worden.

Evaluatie organisatieplan GGD

In 2015 is het Organisationsplan GGD Fryslân vastgesteld. De daarin beschreven organisatiewijziging is op 1 oktober 2015 doorgevoerd. Het is de bedoeling deze organisatiewijziging conform afspraak begin 2017 te evalueren. Bespreking in de Bestuurscommissie Gezondheid is voorzien rond de zomer 2017. De evaluatie kan gevolgen hebben wat betreft realisering doelstellingen en/of financiering in de beleidsperiode 2018 – 2021.

Meerjarenbeleidsplan 2019 – 2022

In de voorliggende beleidsperiode dient zich tevens aan de opstelling van het meerjarenbeleidsplan 2019 – 2022. Op- en vaststelling is voorzien na de gemeenteraadsverkiezing in 2018. Het nieuwe plan zal daarmee van toepassing zijn op een belangrijk deel van de voorliggende beleidsperiode.

Veiligheid

Vanuit Operatie Stofkam

Vakbekwaamheid

In de Bestuurscommissie van 17 maart 2016 is opdracht gegeven om de huidige paraatheid in stand te houden en is ingestemd met het werven en opleiden van aanvullend personeel bovenop de huidige financiële middelen. Het beeld daarbij was dat het tekort in 2016 al € 389.000 kon bedragen, welke in de daarop volgende jaren oploopt tot gemiddeld € 800.000. Deze uitzetting is inclusief de hogere vrijwilligersvergoeding die betaald moet worden voor de extra opleidingsuren. In afwachting van Dekkingsplan 2.0 is het bestuur akkoord gegaan te voorzien in aanvullende middelen.

Vrijwilligersvergoeding

Voor de derde jaar op rij blijkt het budget voor de vrijwilligersvergoeding ontoereikend te zijn en neemt het tekort toe. Een eerste analyse laat zien dat de overschrijding deels wordt veroorzaakt door de extra opleidingsuren voor de portefeuille 'vakbekwaam worden' en deels door het betrekken van de vrijwilligers bij de regionale brandweerorganisatie. Het Dekkingsplan 2.0 gaat antwoord geven op vragen als de noodzakelijke bezetting van elke post, de geoefendheid van de vrijwilliger en de daarbij behorende normen. Daaruit vloeit voort dat er beter antwoord op de vraag kan worden gegeven wat een vrijwilliger gaat kosten op basis van kengetallen, en wat dus het benodigde budget zou moeten zijn.

Op basis van de huidige analyse vraagt het budget een structurele uitzetting van € 250.000 welk pas opgenomen zal worden na het vaststellen van Dekkingsplan 2.0.

Voor de leesbaarheid van de tekst wordt door de Auditcommissie voorgesteld om specifieker aan te geven dat het gaat over opleiden, vrijwilligersvergoeding en extra aanwezigheid bij overleggen. Het noemen van vrijwilligersvergoeding bij de paragraaf over vakbekwaamheid kan tot verwarring leiden.

Aanvullende ontwikkelingen

Arbeidshygiëne

(Inter)nationaal onderzoek doet vermoeden dat brandweermensen een verhoogde kans op kanker hebben door blootstelling aan rook en roet. Onderzoek van de Inspectie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid (arbeidsinspectie) toont aan dat de huidige werkwijzen en beschermingsmiddelen van de brandweer rond brandbestrijding niet toereikend zijn om veilig en gezond te werken. Deze problematiek speelt bij alle veiligheidsregio's.

Veiligheidsregio Fryslân concludeert na intern onderzoek dat investering in gedragsverbetering en aanvullende persoonlijke beschermingsmiddelen voor de repressieve brandweermedewerkers noodzakelijk is. De investering in "schoon werken" bestaat hierbij uit 20% gedragsverandering en 80% persoonlijke beschermingsmiddelen en faciliteren van deze verandering.

Concreet is het advies de repressieve medewerkers te voorzien van een 2^e bluspak zodat na inzet het gebruikte bluspak ingenomen kan worden om te wassen en de brandweerpost paraat kan blijven staan doordat men beschikt over een schoon 2^e bluspak.

Tevens dienen er beperkte voorraad reserve ademlucht en overige persoonlijke beschermingsmiddelen op de kazernes aanwezig te zijn. Ter facilitering dienen er 4 werkplaatsen/wasserijen ingericht te worden voor de toenemende vraag.

Deze incidentele en structurele kosten zijn niet voorzien bij de regionalisering en het opstellen van de programmabegroting. Hiervoor is structureel een extra budget van € 340.000 nodig. Overeenkomstig het besluit in de Bestuurscommissie Veiligheid (16 november 2016) is de uitzetting opgenomen in de Kaderbrief.

Brandveilig Leven

De uitvoering van de genoemde maatregelen in de rapportage 'Afhechten Dekkingsplan 1.0' legt een extra beslag op de bestaande beschikbare personele uitvoeringscapaciteit ten behoeve van het taakveld 'brandveilig leven' (4 fte). Door inzet op de maatregelen voortvloeiende uit voornoemde rapportage, treedt een verschuiving op de in huidige werkzaamheden binnen dit taakveld.

Om Fryslân-breed het bestaande niveau van brandveilig leven-activiteiten te behouden en daarnaast invulling te kunnen geven aan de brandveilig leven-maatregelen ten behoeve van het afhechten van Dekkingsplan 1.0, wordt geadviseerd om hiervoor structureel extra personele capaciteit in te zetten. Door structureel 2,5 fte extra in te zetten, kunnen zowel de genoemde brandveilig leven-maatregelen voor de prioritaire (risico)gebieden en/of markante objecten voortvloeiende uit afhechten Dekkingsplan 1.0, als de reeds bestaande brandveilig leven-activiteiten (o.a. gastlessen brandveiligheid, voorlichting na brand, doelgroepgerichte voorlichtingen) uitgevoerd (blijven) worden. Het totaal aantal fte beroeps capaciteit voor het taakveld 'brandveilig leven' komt hiermee op 6,5 fte. Deze beroepsbezetting houdt zich regio-breed bezig met coördinatie en uitvoering van de verschillende brandveilig leven-activiteiten. Hierbij worden zij voor een aantal activiteiten (blijvend) ondersteund door vrijwilligers uit brandweerposten die lid zijn van de Friese voorlichterpool. In de vergadering van 16 maart 2017 wordt de Bestuurscommissie Veiligheid het 'Uitvoeringsprogramma brandveilig leven 2017-2018' voorgelegd waarin de inzet van de gevraagde 6,5 fte beroeps capaciteit en ondersteuning door vrijwilligers uit de voorlichterpool nader wordt geconcretiseerd.

De inzet van 6,5 fte beroepspersoneel ten behoeve van het taakveld 'brandveilig leven' komt overeen met de landelijke vuistregel, waarbij wordt uitgegaan van 1fte medewerker brandveilig leven op 100.000 inwoners. Uitbreiding van de personele capaciteit ten behoeve van het taakveld brandveilig leven leidt tot een structurele uitzetting van € 142.000. In de Bestuurscommissie Veiligheid (16 november 2016) is besloten deze uitzetting in de Kaderbrief op te nemen.

Brandweer Fryslân denkt op deze wijze een passende invulling te kunnen geven aan de wens om de kans op brand te verminderen door meer preventie (Brandveilig leven) en tegelijkertijd die inwoners van Fryslân, die bij brand langer moeten wachten op de komst van de brandweer, toch een verhoogde veiligheid te kunnen bieden.

Claim financiering Reddingsbrigade

In een brief van 10 juni 2015 heeft de minister de voorzitters van de Veiligheidsregio's en de voorzitter van het Veiligheidsberaad gevraagd om een standpunt in te nemen over de positionering en financiering van de Reddingsbrigade binnen de Veiligheidsregio's na 2016.

Op 13 juli 2015 heeft het Veiligheidsberaad in een schriftelijke reactie laten weten dat zowel het Veiligheidsberaad als het IFV geen gevolg kunnen geven aan het financieringsverzoek. Ook onze regio heeft in een reactie laten weten dat er onvoldoende reden is om de Reddingsbrigade als primaire partner onder de vleugels van de Veiligheidsregio te brengen en er vooralsnog geen vervolg kan worden gegeven aan het financieringsverzoek.

Naar aanleiding van landelijke druk (ingediende Kamermoties) heeft de minister van V&J met het DB Veiligheidsberaad onderzocht "waar in deze casus openingen en mogelijkheden zitten".

Uitkomst van het overleg is dat de Raad van Directeuren Veiligheidsregio's op dit moment onderzoek verricht (in opdracht van het Veiligheidsberaad) naar nut, noodzaak en financiering van de crisistaak van Reddingsbrigade Nederland; Reddingsbrigade Nederland heeft alleen baat bij een structurele landelijke bijdrage uit alle Veiligheidsregio's. In het Veiligheidsberaad van 17 maart 2017 wordt hierover een besluit genomen.

Het mogelijke effect is geschat op € 30.000.

Meerjarenbeleidsplan 2019 – 2022

In de voorliggende beleidsperiode dient zich tevens aan de opstelling van het meerjarenbeleidsplan 2019 – 2022. Op- en vaststelling is voorzien na de gemeenteraadsverkiezing in 2018. Het nieuwe plan zal daarmee van toepassing zijn op een belangrijk deel van de voorliggende beleidsperiode.

Organisatie en bedrijfsvoering

Vanuit Operatie Stofkam

Bedrijfsvoering 3.0

Operatie Stofkam toonde aan dat de taakstelling om in 2020 een kwalitatief hoogwaardige bedrijfsvoering te hebben, met 10% minder bezetting dan vergelijkbare organisaties een ambitieuze is. Uit de analyse blijkt dat een aantal investeringen noodzakelijk zijn, waarmee de taakstelling niet gerealiseerd gaat worden. Echter, door een voorschot te nemen op toekomstige besparingen, die voortvloeien uit de gedane investeringen, is de verwachting dat de uitdagende doelstelling in 2020 bereikt wordt.

Evaluatie nota weerstandsvermogen

De huidige nota weerstandsvermogen biedt geen ruimte om de algemene reserve in te zetten als egalisatiemiddel. Daarnaast heeft Operatie Stofkam de lucht uit de begroting gehaald bij een aantal beleidsterreinen. Daarom is het wenselijk om te onderzoeken in welke mate de huidige nota weerstandsvermogen nog passend is. In het voorjaar van 2017 vindt daarom een evaluatie plaats.

Aanvullende ontwikkelingen

Bescherming gegevens

De wet meldplicht datalekken heeft geleid tot een nieuwe impuls op het gebied van gegevensbescherming. Op juridisch, technisch, menselijk en procesmatig vlak zijn aangescherpte maatregelen nodig. Niet alleen om sancties uit de wet te voorkomen, of om voor te sorteren op de aanstaande Europese Privacy Verordening, maar meer nog, vanuit de intrinsieke motivatie om buitengewoon zorgvuldig om te gaan met gevoelige persoonsgegevens. Dit vraagt op korte termijn om een extra investering van € 70.000, die gebruikt gaat worden voor een functionaris gegevensbescherming en privacy coördinator, en aanvullende ICT-middelen voor databeveiliging.

De kans is reëel dat dit niet de laatste uitzetting is op dit terrein. Het groeiende aanbod van data, in combinatie met de toenemende mate van digitalisering zorgt ervoor dat de informatiestructuur steeds complexer wordt. Om de structuur behapbaar te maken, en het risico op datalekken zo klein mogelijk te houden, verwachten we de komende jaren vaker op dit thema extra middelen nodig te hebben.

Ontwikkelingen financieel kader

Huidig financieel kader

Het op dit moment geldende financiële kader is vastgesteld in de kaderbrief 2017-2020 en werkt door in de meerjarenbegroting 2017-2020. De totale gemeentelijke bijdrage is meerjarig als volgt:

x € 1.000

2017	2018	2019	2020
54.720	55.268	55.825	56.390

De totale begroting van de Veiligheidsregio is bestaat uit meer dan alleen de bijdragen van de Friese gemeenten. Voor 2018 ziet de totale begroting er als volgt uit:

Totale lasten	€ 69.387
Rijksbijdrage BDUR	€ 7.630 -/-
Opbrengst maatwerk en diensten derden	€ 6.489 -/-
Gemeentelijke bijdrage (zie tabel hierboven)	€ 55.268

De ontwikkelingen vanuit Operatie Stofkam, nieuw beleid en autonome financiële ontwikkelingen leiden tot een nieuw kader voor de jaren 2018-2021:

Kader 2018-2021	2018	2019	2020	2021
Huidige gemeentelijke bijdrage (kader 2017)	55.268	55.825	56.390	57.118
- Operatie Stofkam	-490	-490	-490	-490
<i>Totaal operatie Stofkam</i>	<i>-490</i>	<i>-490</i>	<i>-490</i>	<i>-490</i>
- Rijks vaccinatie programma*	1.100	1.100	1.100	1.100
- Veldnormen IZB/MMK**	140	140	140	140
- Arbeidshygiëne	340	340	340	340
- Brandveilig leven	142	142	142	142
- Wet Datalekken	70	70	70	70
<i>Totaal beleidsontwikkelingen</i>	<i>1.792</i>	<i>1.792</i>	<i>1.792</i>	<i>1.792</i>
- Cao stijging	771	781	790	800
- ABP stijging	391	396	401	406
- BDuR	-20	-20	-20	-20
<i>Totaal autonome ontwikkelingen</i>	<i>1.142</i>	<i>1.157</i>	<i>1.171</i>	<i>1.186</i>
<i>Totaal effecten</i>	<i>2.444</i>	<i>2.459</i>	<i>2.473</i>	<i>2.488</i>
Nieuwe gemeentelijke bijdrage	57.713	58.284	58.863	59.606
<i>Procentuele ontwikkeling***</i>	<i>4,42%</i>	<i>4,41%</i>	<i>4,39%</i>	<i>4,36%</i>

* betreft verleggen geldstroom van het Rijk naar de gemeenten, besluitvorming Bestuurscommissie Gezondheid 8 december aanstaande

** besluitvorming Bestuurscommissie Gezondheid 8 december aanstaande

*** In de tabel is de procentuele stijging weergegeven van de gemeentelijke bijdrage ten opzichte van het huidige kader.

Indexering materiële kosten

De indexering voor materiële kosten is op basis van artikel 5a van de financiële verordening gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI) over de maand februari van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar. Met andere woorden, in februari 2017 is de precieze indexering voor materiële kosten bekend voor 2018. Meerjarig was al uitgegaan van een gemiddelde stijging van 1% per jaar. De verwachting is dat het CPI in februari 2017 hier niet significant van af zal wijken.

Indexering loonkosten

De huidige cao heeft een geldigheidsduur tot 1 mei 2017. Een inschatting van 2% verhoging per 1 mei 2017 is meegenomen. Meerjarig is aangesloten bij de norm zoals deze destijds werd gehanteerd door de rijksoverheid: 1,25% per jaar. De werkelijke ontwikkeling van de loonsom is nog onzeker, en is afhankelijk van de uitkomsten van de cao-onderhandelingen. De premies van het ABP over 2017 en volgende jaren zijn bekend en verwerkt in de kaderbrief. Deze uitzetting wordt regulier verwerkt in het Gemeentefonds.

Indexering BDuR

De toename als gevolg van prijs- en loonindexatie in de BDuR wordt structureel in mindering gebracht op de gemeentelijke bijdrage.

Onzekerheden en risico's

Van de hiervoor genoemde autonome en beleidsmatige ontwikkelingen is bekend welk effect zij hebben op onze begroting. Om deze reden zijn de financiële gevolgen dan ook vertaald in het meerjarig financieel kader.

Daarnaast is nog sprake van een aantal ontwikkelingen, die in de toekomst mogelijk impact hebben op het beleid en de begroting van Veiligheidsregio Fryslân. Er is echter nog niet bekend wanneer deze zich voor gaan doen. Deze zaken zijn om die reden nog niet structureel vertaald in de begroting. Naast de risico's die wij de afgelopen jaren al hebben benoemd, zijn er ook nieuwe naar voren gekomen uit de uitkomsten van operatie stofkam. De belangrijkste risico's zijn hieronder opgenomen.

Kapitaallasten brandweer

In 2014 is vastgesteld dat de kapitaallasten niet voldoende geïndexeerd zijn. Gebouwen en materieel staan begroot voor de oorspronkelijke aanschafwaarde, terwijl het niet realistisch is om in de toekomst voor datzelfde bedrag een vervangende investering te doen. Het maximale tekort is ingeschat op € 1,3 miljoen voor huisvesting en materieel van Brandweer Fryslân. De mate waarin en het moment waarop dit risico zich gaat voordoen, is onder andere afhankelijk van de uitkomsten van dekkingsplan 2.0. Vooralnog is door incidenteel uitstel van investeringen voldoende budgettaire ruimte beschikbaar.

Normontwikkeling publieke gezondheid

Het ministerie van VWS werkt aan de totstandkoming van veldnormen voor de vier pijlers van publieke gezondheid. VWS verwacht dat het traject van ontwikkelen en vaststellen van de veldnormen eind 2017 is afgerond. Uit eigen onderzoek blijkt dat GGD Fryslân op onderdelen niet voldoet aan de voorgenomen veldnorm. Voor wat betreft het voldoen aan de veldnormen IZB en MMK is reeds een voorstel opgenomen tot het ophogen van het niveau (zie onderdeel GGD in deze kaderbrief), met een structurele toename van het budget van € 140.000. Voor de overige pijlers is een concrete uitzetting nog niet aan de orde, gezien de onzekerheid over de mogelijke wettelijke verankering van deze veldnormen. Bij het volledig voldoen aan de nu bekende normen voor de overige aandachtsgebieden bestaat het risico dat aanvullend nog € 530.000 nodig is.

Ontwikkelingen Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO)

In eerdere begrotingen is melding gemaakt van de mogelijke budgettaire consequenties van het overdragen van de meldkamer-taak en de LMO. Het verschil tussen het huidige budget voor de bestaande eigen meldkamer, en de verwachte uitname als gevolg van invoering LMO is circa € 750.000. Afhankelijk van de wijze van verrekening komt dit risico ten laste van de Friese gemeenten (bij verrekening via gemeentefonds) of in eerste instantie bij VRF (in geval van verrekening via de BDuR). Door uitstel van de overgang tot 2020 doet het risico zich pas op zijn vroegst dan voor.

Vakbekwaam worden vrijwilligers

Gezien de versnelde in- en uitstroom van vrijwilligers, en het feit dat het beschikbare budget in vergelijking met vergelijkbare regio's relatief laag is, zorgt voor een maximaal risico op dit budget van

€ 800.000. De daadwerkelijke uitwerking van dit risico is onder meer afhankelijk van de uitwerking van de repressieve organisatie, zoals opgenomen in dekkingsplan 2.0. De gevolgen hiervan zijn eind 2017 bekend. Voor het geraamde tekort in 2017 is incidentele ruimte beschikbaar.